

JÁTÉKRA NEVELÉS(Középsúlyos)

A tantárgy célja elérni, hogy a tanuló egyre jobban ismerje meg a játék folyamán környezetét, a tárgyakat, jelenségeket, építsen kapcsolatot társaival és a felnőttekkel, fejlessze kommunikációs készségét.

Használja adekvátan, az érzékszervek intenzív fejlesztésével a játéktárgyakat (vigyázzon rájuk és tartsa rendben azokat).

A pedagógusnak meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló tanuljon meg alkalmazkodni az osztályközösséghez, elfogadja a közösség szabályait, egyre tudatosabban és pontosabban tartsa be a szabályjátékokban a szabályokat.

Kellő motivációval kell kialakítani érdeklődését a játszóeszközök iránt, fejleszteni kreativitását, ízlését, esztétikai érzékét, fantáziáját, törekedve arra, hogy fejlődjön téri orientációs képessége és a környezetben való tájékozódása. Segítséggel tájékozódjon a játékok és játékszerek között, tudjon hosszabb ideig rendeltetésszerűen foglalkozni egy-egy játékeszkővel.

Didaktikus játékok segítségével fejlődjenek kognitív funkciói, beszédképessége és a szókinccse.

Az elemi konstrukciós játék során fejlődjön figyelme, képzelete, emlékezete, gondolkodása, finommotorikája, manuális készsége. Aktívan és szívesen vegyen részt a mozgásos játékokban, próbálja az egyenletes lüktetést követni.

A játéktevékenységek feladatai játéktípusonként:

Gyakorló játék: az a játéktevékenység, amelyen keresztül a tanuló különböző képességeit gyakorolja. Ebben a tevékenységben a szerzett tapasztalatok nagymértékben fejlesztik a szenzomotoros funkciókat.

Feladata:

- hang és beszéd játékos gyakorlása,
- mozgást gyakorló játékok alkalmazása,
- játékszerek, eszközök rakosgatásával történő tevékenykedtetés,
- játéktevékenység különböző anyagokkal,
- adott tárgyakkal (pl. kockák, labda) való közvetlen tevékenységen keresztül a tárgyak rendeltetésének (pl. kockából építeni lehet), tulajdonságainak megismerése.

Konstrukciós játék: a manipulációs gyakorlójátékok spontán folytatása, a szerepjáték egyik fajtája. Az egyik olyan játéktevékenységi forma, amelyben a gyerek a felnőttek szerepét, tevékenységét sajátos játékkörülmények között, általánosított formában, képzelete segítségével, felnőttek által használt tárgyak helyettesítésére szolgáló játékeszközökkel újra alkotja.

Feladata:

- a tárgyak használata közben tovább fejlődjenek érzékszervei,
- minél pontosabban figyel meg a környező világot, annál pontosabb a „konstruálás”, fontos feladat tehát a lehető legpontosabb megfigyelgetés,
- képzelet fejlesztése,
- gondolkodás fejlesztése,
- manuális készség fejlesztése.

Szerepjáték: a témát különböző életszakaszokban más és más hordozza. Első életszakasz: a cselekvés, később a tárgy, legkifejtettebb formájában pedig a szerep.

Feladata:

- a különböző élmények legösszetettebb formában való lejátszása,

- képzelet fejlesztése,
- közösségi kapcsolatok fejlődése /együttjátás/,
- megfigyelések pontosítása,
- gondolkodás fejlesztése,
- beszéd-készség fejlesztése,
- érzelmek egészséges elrendezése,
- játékokkal való adekvát bánásmód,
- esztétikai érzékek fejlesztése.

Didaktikus játék: módszer az ismeretek, tapasztalatok bővítésére. Oktatási célok szolgálatába állítható. Sérült gyerekek nevelését ellátó iskolában a didaktikus játék a különböző tantárgyak tanításában a játékoságot segíti elő (pl. számolás-mérés tárgyban páratlan-páros tanításánál játékos párosítások).

Feladata:

- a tárgyak kapcsolatba hozása egymással,
- ismeretek pontosítása, bővítése,
- gondolkodás fejlesztése,
- térbeli elhelyezkedés megismertetése,
- időfogalom fejlesztése,
- szocializációs készség fejlesztése.

Spontán játék: szabadon választott játékkal való játék, szünetekben, délután.

Feladata: ugyanaz, ami a többi játékfajtnál, de mindent a gyerek határoz meg, ő kezdeményez, választ játékot stb.

Szabályjáték: különböző szabályok betartásán alapuló játék. A szabály meghatározza a játék kezdetét, befolyását, befejezését. Kifejezetten közösségi játékforma.

Feladata:

- figyelemfejlesztés,
- fegyelmezetségre nevelés,
- testi fejlesztés, nagy mozgások koordinálása,
- szocializáció fejlődésének segítése,
- értelmi fejlesztés (gondolkodás, figyelem, emlékezet),
- ismeretek, felidézések készsége (pl. Mi változott meg?).

Szabadban játszható játékok: minden játékfajta játszható a szabadban, a mozgásos játékok esetében különösen indokolt a külső helyszín választása.

Feladata: a külső környezet megismerése a játékon keresztül.

1–2. évfolyam

A Játékra nevelés tantárgy az erkölcsi nevelésben kiemelt szerepet játszik a közösségi játékokban megjelenő segítőkészség és önfegyelm viselkedési formáinak megalapozásával, a játékeszközök igazságos elosztásának gyakorlásával, a tevékenység idejének megismerésével, az együttjátás képességének kialakításával, a játék menetében a türelem gyakorlásával, a siker és a kudarc feldolgozási képességének fejlesztésével.

A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés területének fejlesztését segíti a környezetben való tájékozódás erősödése, a hagyományos népi gyermekjátékok, mondókák, népmesék, közmondások megismerése.

Az önismeret és a társas kultúra az alkalmazkodóképesség fejlesztésével, a közösségi játékokban kulturált, kontrollált magatartás kialakításával, a játéktárgyak megosztási

képességének fejlesztésével, mások igényeinek figyelésére ösztönzéssel és az érzelmi megnyilvánulások felismerésével és megértésével fejlődik.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a tantárgynak fontos szerepe van mozgásos játékok közben a finommotorika, ügyesség, gyorsaság, kitartás fejlesztésében, a játéktevékenység feszültségoldó hatásának felhasználásában, a lelki egészség és a saját és társai testi épségének megvédése érdekében az elővigyázatosságra felkészítésben.

A családi életre nevelést játék közben a családi élet szerepeinek megismertetése, elmélyítése, az esetleges feszültségek feloldását a szerepjátékok támogatják.

Az anyanyelvi kommunikáció az egyszerű közlések, kérdések, utasítások megértésével, adekvát válaszok adásával és a képességeknek megfelelő nyelvi játékok megismerésével, fejlesztésével erősödik.

A matematikai kompetenciaterületet segíti a szabályok megismerése, betartása, egyszerű logikai sorrendek és következtetések levonása, a kognitív funkciók (érzékelés, észlelés, emlékezet stb.) fejlesztése, és a térbeli viszonyok felismerésének gyakorlása.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztésében részt vesz a tantárgy a közösség szabályainak megismertetésével és elfogadtatásával, a tevékenységekbe kapcsolódással, a várakozás megtapasztalásával, a kialakult sorrend elfogadásával.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén a tantárgy az alkotás örömeinek felfedezését, különböző anyagokból tárgyak létrehozását és a képzelet bevonásával helyzetek eljátszását, dramatizálását segíti.

1. évfolyam Évi 72 óra, heti 2 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gyakorló játék	Órakeret 15óra
Előzetes tudás	Tárgyak megfogása, elengedése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Testmozgások megfigyelése, utánzása, mozgáskoordináció fejlesztése különféle tevékenységekkel.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Felismerni a különböző tárgyak hangját, majd a hangot adó tárgyat megmutatni. Bekapcsolódni a játékos utánzó gyakorlatokba. . A labdát guríttatni, eldobni. A földön kúszó-mászó gyakorlatokat végezni, alacsonyabb lejtőn fel-, lemászni. .	<i>Ismeretek</i> – Hallásfejlesztés, hang és beszéd játékos gyakorlása: hangforrások megfigyelése. – Beszédfejlesztés, artikulációs gyakorlatok. – Játékos utánzási gyakorlatok, Húzások, labdagyakorlatok. – Kúszás, mászás, ugrálás, feltérdelés, felülés. – Forgások, forgatások, egyensúlygyakorlatok.	<i>Kommunikáció:</i> logopédiai gyakorlatok. <i>Mozgásfejlesztés:</i> egyensúlygyakorlatok, labdás gyakorlatok.

	<p>– .</p> <p><i>Tevékenységek</i> Ajak-, arc-, nyelvjátékok. Hangfelismerés, hallásfejlesztés kockákkal, csörgőkkel, haranggal, a gyerek kelt hangot. Hangok gyakorlása (állathangok, harang) utánzása, játékokkal való ismerkedéskor (autó hangjának utánzása tologatás közben). Hintáztatás (eleinte felnőtt térdén), integetés, Húzogatások, tologatások gördeszán. Tárgyak rakosgatása. Kockák egymás mellé, egymásra rakása. Homokozás, homok töltése egyik vödörből a másikba, kavicsok rakosgatása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A tevékenységek, tárgyak megnevezése.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Konstruktív játék, manipulációs gyakorlójáték	Órakeret 10óra
Előzetes tudás	Egyszerű feladatot megért a tanuló.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Húzó, dugó, csavaró, toló mozdulatok tudatos alkalmazása.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>Elfoglalni magát fakockával rövidebb ideig, elmélyülten rakosgatni, eleinte vízszintes irányban.</p> <p>3-4 játékeszközt megismerni, rendeltetéseinek megfelelően használni.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Építőkockából egyszerű konstrukció készítése. – . – Játékszerszámok használata. <p><i>Tevékenységek</i> Fakocka rakosgatása, építkezés vízszintes irányban – egyenes vonal végigrakása kockával a szőnyegen. Játékszerszámok próbálgatása, pl. kalapács, seprű.).</p>	<p><i>Olvasás-írás:</i> fímomotorika, szem-kéz koordináció.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ház, kalapács, seprű, torony, vár, híd, vonat, golyó.
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Szerepjáték		Órakeret 10óra
Előzetes tudás	Egyszerű metakommunikációs jelzések észlelése, értése és használata.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Azonosulás a választott szereppel.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Szabadidőben a rendelkezésre álló eszközöket felhasználva eljátszani a környezetében zajló eseményeket, kezdetleges szinten. Elfoglalni magát a meglévő, illetve a készített bábokkal.	<i>Ismeretek</i> – Spontán bábozás. – Mese dramatizálása. <i>Tevékenységek</i> Napi tevékenységek eljátszása. Szülők munkájának, illetve otthoni tevékenységének eljátszása. Kirakott, illetve barkácsolt bábokkal bábozás.	<i>Kommunikáció:</i> szókincsfejlesztés. <i>Ének-zene:</i> mozgásos énekek.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Otthon, iskola, reggel, dél, este, reggeli, ebéd, vacsora, anya, apa, Kanál, pohár, fésű, autó, baba, telefon, szappan, törülköző, 2-3 gyümölcs, illetve zöldség neve		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Didaktikus játék		Órakeret 10óra
Előzetes tudás	Közlés megértése, követése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Fogalom – tárgy – tárgykép asszociáció gyakorlása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Kiválasztani több tárgyból, képből a megnevezettet. Színeket egyeztetni.	<i>Ismeretek</i> A megismerő tevékenység fejlesztését szolgáló didaktikai játékok:	<i>Kommunikáció:</i> logopédiai gyakorlatok, szókincsbővítés.	

<p>2 elemből ritmikus sort alkotni.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ÉRZÉKELÉST fejlesztő játékok: tapintás fejlesztése. Hallási figyelem, diszkrimináció fejlesztése. Ízlelés, szaglás fejlesztése. – FIGYELEM, EMLÉKEZET fejlesztése: figyelem tartósságának, terjedelmének fejlesztése. A gondolkodás fejlesztését szolgáló didaktikai játékok. – ANALIZÁLÓ-SZINTETIZÁLÓ képesség. – LOGIKAI MŰVELETEK játékos formái. – IDŐFOGALOM fejlesztése. – BESZÉDMEGÉRTÉST fejlesztő játékok. Beszédfejlesztő didaktikai játékok. – Játékos ARTIKULÁCIÓS gyakorlatok. – SZÓKINCSfejlesztés. Kultúrtechnikák tanításával kapcsolatos didaktikai játékok: – SZÁMOLÁS-MÉRÉS és OLVASÁS-ÍRÁS körében használatos didaktikai játékok. <p><i>Tevékenységek</i> Tapintás-párosítások tapintással, lekötött szemmel ízlelése, szaglása, majd megmutatása, melyik volt, amit értékelték. Saját hang felismerése magnóról. Egy információt tartalmazó kérések végrehajtására utaló játékok játszása. Kirakott tárgyakból egy adott tárgy kiválasztása /szókincsbővítés/.</p>	<p><i>Olvasás-írás:</i> finommotorika fejlesztése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/</p>	<p>Különböző játékok során használt tárgyak, ízek, szagok.</p>	

fogalmak	Környezetünkben lévő hangok közül néhány. Alapvető formák.
-----------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Szabályjáték		Órakeret 7óra
Előzetes tudás	Együttműködés társakkal.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű szabályok felismerése, megértése és betartása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Bekapcsolódni az egyszerűbb szabályjátékokba és együttműködni társaival.	<p><i>Ismeretek</i></p> <p>– Mozgásos szabályjátékok.</p> <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Páros játékok játszása először felnőttel, majd egy társal. Egyszerűbb csoportos mozdulatjátékok – körjátékok, párválasztók játszása. Érzékelést fejlesztő játékok játszása.</p>	<p><i>Mozgásnevelés:</i> mozgásügyesítés.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmuskövetés.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sor, kör, vonal, pár, labda.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Spontán játék		Órakeret 10óra
Előzetes tudás	Játékeszközök használatának ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Társak megkeresése és elfogadása a játék során.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Segítséggel választás a felkínált játéklehetőségek közül, adekvát játék a játéktárgyakkal.	<p><i>Ismeretek</i></p> <p>Spontán játék szabadon választott játéktárgyakkal és szabadon választott társakkal, segítségnyújtás mellett.</p> <p><i>Tevékenységek</i></p>	<p><i>Mozgásnevelés:</i> dobások, labdás gyakorlatok, kéziszer-gyakorlatok.</p>	

	Szabad játék bármilyen önállóan választott játéktárggyal és társsal. A felkínált lehetőségek (a már megismert játéktárgyak szabadpolcos elhelyezésével) közül választás segítségével.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elérhető játéktárgyak neve.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	7. Szabadban játszható játékok		Órakeret 10óra
Előzetes tudás	Szabálykövetés segítségével.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Eszközök figyelmes használata, testi épség megóvására törekvés.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
A tanuló tudja elfoglalni magát a szabadban, játékot találni magának. Tudjon figyelni játék közben társaira (pl. a homokozóban ne szórja a homokot).	<i>Ismeretek</i> – Játék a szabadtéri foglalkozási eszközökkel. – Minden említett játékforma, ami a szabadban is játszható. <i>Tevékenységek</i> Hintázás, mászókézés, csúszdázás segítségével. Homokozóban építkezés, egyszerűbb, nagyobb formák megtöltése, kiborítása. Homokozóban „főzés”, illetve építkezés – forma megtöltése, kiborítása. Kavicsok rakosgatása.	<i>Mozgásnevelés:</i> téri tájékozódás.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hinta, mászóka, homok, „torta”, „süti”, „vár”, kő, sár, gödör, csúszda, fogó, futás.		

A fejlesztés várt eredményei az első évfolyam végén	A tanuló képes együttműködni felnőttel, társaival, játékeszközt a gyakorló játékok szintjén adekvátan használni. Képes a kirakott formákat utánozni, a megismert eszközöket adekvát módon használni. .
--	--

	<p>Képes bekapcsolódni és a szabályokat követni a didaktikai játékokban. Képes bekapcsolódni a páros, illetve csoportos mozgásos játékba, Képes segítséggel választani a felkínált játéklehetőségek közül, adekvátan játszani a játéktárgyakkal. Képes társaival hosszabb ideig balesetmentesen játszani.</p>
--	---